

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.**Kiadóhivatal:**Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTAI

PÖLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybeeskerek, 1898.

LXVII. évfolyam, 95. szám.

Előfizetési árak:Egész évre ——— 12 \$
Félévre ——— 6 \$
Negyedévre ——— 3 \$
Egy órára ——— 1 \$
— Egyes szám ára 4 kr. —**Hirdetések**a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Szerda április 27.

Mezőgazdasági érdekek.

Nagybeeskerek, április 27.

Hogy Magyarország földművelő állam és hogy a mezőgazdaságnak a nagy nemzetközi harcban, melyet meg kell vívnia, kielégítő védelemre és célszerű támogatásra van szüksége, olyan kérdés, melyről nem lehet s nem kell többet beszélni. A felelet e kérdésre főpontját teszi annak a programnak, melyet Bánffy miniszterelnök a képviselőházban kifejtett, midőn a kormányt kezébe vette s azóta egész sorát alkották az olyan törvényeknek, melyeknek a magyar mezőgazdaság erősítése és határozott segítése a feladata. Mellesleg megjegyezzük, hogy a földművelésügyi miniszterium költségvetésében ez a szándék pontos kifejezésre jut, nemcsak, hanem az ország mindenkor elég készségesnek bizonyult minden lehető anyagi áldozat hozatalára, hogy a magyar mezőgazdaság megerősödését és felvirágzását erejéhez képest előmozdítsa.

Ezen általános áramlat és a kormányt e célra irányuló törekvése mellett csak természetesen, ha ugyanezen motívumok lépnek előtérbe a nemzetközi kereskedelmi szerződések kötésénél. Így győztesen védettnek láttuk a magyar mezőgazdaság érdekeit a Németországgal és Szerbiával kötött szerződésekben és ép így el kell ismernünk, hogy az Ausztriával kötendő közgazdasági kiegyezésben is a mezőgazdasági érdekek vannak előtérbe állítva és mintegy saját jellemző bélyegüket nyomják rá a kiegyezésre.

Ez érdekek védelmezésében megállapodott a két állam, hogy az őrlési forgalmat mind a kettő megszünteti. A hathatós védvám mellett, mely a magyar földtermékeknek válik javára, ez az intézkedés egyike a magyar mezőgazdaságot szolgáló kedvezéseknek, mert a domináló magyar malomipar terhére lett követelve és megadva. Magyarország földművelése képtelennek bizonyult, hogy a magyar iparnak továbbra is meg tudja hozni az őrlési forgalom áldozatát, elálltak tehát

tőle és ezután a magyar mezőgazdaság egyedül élvezheti a gabonavám teljes védealmét.

Hatalmas és szintén kétségtelenül a magyar mezőgazdaság érdekében levő a Bánffy-miniszteriumnak azon akciója, mely az indokolatlan tiroli gabonavám ellen irányult. Itt is kétségtelen nagy sikert ért el a magyar kormány, mely siker a magyar termények fokozott versenyképességében érthető kifejezésre jut és a nevezett osztrák koronataromány terhére a magyar mezőgazdaságnak válik javára.

Tudjuk, hogy törvény és igazság szerint Magyarország és Ausztria közt semmiféle vámkorlát sem létezik és így a magyar mezőgazdasági termékek bevitelének Ausztriába semmiféle akadályt, vagy korlátozást sem szabad szenvedniük. E bevitel elé tényleg eddig állítottak nehézségeket, de más országok gazdasági termékeinek olyan kedvezményeket engedélyeztek, melyek lényegesen megnehezítették a magyar termékek versenyképességét és ez az eljárás úgy hasonlított a protekciós eljáráshoz, melynek éle Magyarország ellen irányult, mint egyik tojás a másikhoz. Hathatós eszköz ez irányban az osztrák kormány kezében a vasúti tarifa, melylyel a román és orosz eredetű termékeket előnyben részesítheti és képessé tehetette, hogy az osztrák piacokon minden védvám dacára versenyezzenek a magyar termékekkel. Másik eszköze volt az osztrák kormány az állategészségügyi egyezmény hiánya, mely lehetővé tette a magyar állattenyésztés olyan károsítását, amilyen csak ellenséges államok közt szokott előfordulni.

A beterveztett kiegyezési javaslat mind a két irányban alaposan segít és jövőre lehetetlen lesz az osztrák kormányt a magyar mezőgazdasággal szemben ellenséges irányzatot követni. A magyar kormány messzemenő befolyást biztosított magának az osztrák tarifapolitikára, úgy, hogy jövőre lehetetlen lesz külföldi termékeket a védvámok tarifakedvezményeinek által aló paralizálása által a magyar

termelés nyakára hozni, — és az állategészségügyi egyezmény tekintetében sikerült a magyar kormányt oly megállapodásokat létesíteni, melyeknek értékét egyelőre még megközelítőleg sem lehet méltatni s melyeknek eddigi hiánya a magyar állattenyésztést majdnem a romlás szélére juttatta.

A parlamenti tárgyalások folyamán, sőt még előbb is, bizonynyal lesz majd rá alkalom, hogy ezen állategészségügyi egyezményekkel közelebbről foglalkozzunk, egyelőre csak a szembeötlőbb előnyöket akartuk kiemelni, melyek kétségtelenül megállapítják, hogy a magyar kormány az egész kiegyezési ügyben határozottan agrárius állásponton küzdött és meggyőződéséhez hiven végig kitartott.

És a magyar földművelő államban ez a nemzeti álláspontnak leghathatósabb védelmezését jelenti.

Jegyzők gyűlése.

Nagybeeskerek, április 27.

A torontálmegyei községi és körjegyzők egylete tisztújítással összekötött rendes évi közgyűlést folyó évi május hó 15-én délelőtt 10 órakor Nagybeeskerek r. t. városában a megyeház nagytermében tartja meg.

A választmányi ülés 14-én délután 4 órakor lesz a Rósa szálloda II-od emeleti termében; a tárgysorozat a következő:

Elnöki megnyitó és jelentés az egylet múlt évi működéséről.

Dimitrijevic Pál török-kanisai jegyző, egyleti választmányi tag köszönő levele jubileuma alkalmából.

Az 1897. évi egyleti számadás előterjesztése.

Az 1899. évi költségvetés megállapítása.

A jegyzői szaktanfolyam igazgatóságának 1896/97. évi jelentése és a tanfolyamra vonatkozó számadása.

A m. kir. belügyminiszternek az egyleti alapszabályok módosítása tárgyában kelt leirata.

A millenniumi év háromszoros számítása tárgyában tett intézkedések.

Torontálmegyei tiszti ügyészségnek a dologi végrehajtásokhoz szükséges adóbecslési bizonylatok díjazása tárgyában kelt leirata.

A kert oly sokáig tartott némaságát élet váltja fel. A padok fűsszöldre vannak festve s az utakon csillog a homok.

Az egyik padon öreg pár üldögél. Az arcukon nyugodt boldogság honol, mintha a fény és illat a ráncokat is elvarázsolta volna.

A galambosz férfi egy régi könyvből halkan, akadozva olvas a fehér főkötős mamának. Egy keleti regéről van szó, mely azt tartja, hogy valahányszor egy csillag fut le az égről s a földre hull, mint meteor, rendszeren egy-egy emberi szívbe költözik be, hol mint szerelem gyul újra lángra. Az ilyen ember azután addig bolyong boldogtalanul a földön, míg nem újra egy testvér-csillag válik le az égről, mely egy szép leány szívébe száll, s ha két ilyen földön járó csillag találkozhat egymással, a szeretetnek és boldogságnak nincs vége sohasem.

Alkonyodni kezd. Az egyre nyuló árnyék küzködik a fényvel. A tánt a völgyből, az esteli harangszóval együtt, mint az imádság, gyenge pára száll az ég felé, hogy majd mint áldás, majd mint harmat hulljon ismét vissza. Lent a falu apró ablakai egymásután világosodnak meg, mint sok apró méla szent János-bogár. A föld mind feketébb lesz, a lombok összesusognak s az ég felséges, nagy, sötétkéék tükrén rezegve tűnnek föl az első csillagok.

A kerti ház ablakai tárva-nyitva bocsájtják be a balzsamos levegőt, s belülről a gyermekek

A „TORONTAI“ tárczaja.**Orgona-virág.**

Csodás, bűbajos érzelmek. Kikeletnek vallja a ter mésszet, feltámadásnak érzi az ember.

Mikor az ébredező napsugár lecsókolja a hegyek ormáról a havat, fuvallat támad, olyan csak, mint egy elnyomott sóhajlás, mely bejárja az erdőt, berket s a zendülő mezőt. Meghajtogatja a televényből csak az imént elbujt fűszálát, végigsuhan a csirázó vetés felett, összezörditi a galagonya-bokor, a nyárfa, meg a szomorufűz gallyait s megbólingatja a rózsátó zöld ágait. És minth. meleg fuvallatával mindenütt azt susogná: „Ébredjétek! ébredjétek!”

Es a vetés, a mező, az erdő megértik az ébresztő sóhajlást. A fekete rög mögött előbuvik a világoszöld fűszál hegye, a szürkészöld gallyak oldalán és hegyén kipattan az életet hirdető rügy.

A még félve rejtgetett hamvaszöld levelet piros burok veszi védőleg körül, mely fénylik a fa mézétől. Karcsu, fiatal darázs már kerülgeti, napsugár aranyozza, csillagos éj balzsamos har mata öntözi s reggelre kifordul a szép, zöld, csipkés, szűzes levél.

Az átlátszó kristálytiszt levegőben a távoli sziklás hegy oldala kék, mint a lazurkő. Az

erdő fái s a sík föld még feketék. Egy pár nap múlva azután elkezd messziről nézve valami zöld káprázat, mint valami finom kőd, játsszani a táj fölött — a fakadó levelek színjátéka. A szellő pedig, mely onnan jön felénk, már az ibolya elrablott illatát hozza hírnökül.

Azután megindul a kert fájának legigézőbb játéka, a levelek suttogása. Az esti szellő a lombok közé suhan, s mintha a számtalan levél mind egyszerre életre kelne, megmozdul, fényes zöld lapját egymáshoz simítja. A testvér gally levele bólogat, átsimul a másik ághoz s mig mind elugrja, mind kiönti a mit érez, a fa koronája úgy szól, úgy zeng, mintha távoli zene hangzanék, mintha ezüst csengetyűk játszanának, mintha patak csobogna a fák alatt.

Es egyszer csak megszületik a levelek suttogásának s szellők látogatásának bűbajos titka — a virág.

Az ágak helyén apró, gömbölyű bimbók fürtje támad, mely hajnalban még harmatesőppektől terheltlen függ alá. A nap azután halvány lilaszínt varázsol rájuk, majd kihassad a bimbó; apró lilaszín csillagok eszévé nyílik a dus fürt, melyben a haragos ibolya szín mintha tejjel volna keverve. A levegőt felejtetlen boldogító illat tölti meg. A méh szorgalmas zümmögéssel érkezik meg, s mig bimpótól poros teste a napsugárban olyan mintha aranyból volna, hanyatt-homlok igyekszik befelé a virág kelyhébe. — Igazán tavasz van. Az élet is édesebb. — Az orgonafa kivirágzott.

A hivatalos melléklet 89. számával.

A jegyzői szaktanfolyam igazgatóságának átirata, melyben a m. kir. belügyminiszter elismerését közli.

Az országos központi jegyző-egylet 1897. évi közgyűlési jegyzőkönyve.

Az egyleti elnök jelenti, hogy a központi jegyzői iroda 1897. évi számadását és 1898. évi költségvetését elnöki jóváhagyta.

A m. kir. belügyminiszternek Fulda Károly szent-huberti körjegyző tagdíj hátralékának behajtása tárgyában kelt kétrendbeli leirata.

Az adóügyi kezelésének a jegyzőktől leendő elvétele tárgyában tett indítvány.

Általános tisztújítás.

A jegyzői nyugdíj-intézet igazgató választmányába 12 rendes és 6 póttag választása.

A Budapesten tartandó országos egyleti közgyűlésre 3 küldöttségi tag választása.

Esetleges, kellő időben beadott indítványok tárgyalása.

Forster Imre,
egyleti főjegyző.

Markovics Döme,
egyleti I. alelnök.

A torontálmezei munkáskérdéshez.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy néhány sorban szolgálhassak becses lapjának; nem mintha a munkáskérdéshez szólni kívánnék, azt már az ország minden lapja szellettette, sok tapasztalt gondolkodó ember fejtette ki véleményét s ehhez én sem hozzátenni, sem abból elvenni nem óhajtok, nem pedig azért, mert az eddigiek szerint részben a magas politikára, részben más fel nem sorolható alapokra volt és van fektetve.

En tehát csupán a jelenleg Torontálvármegye területén lévő inség, illetve inség munkához kívánok hozzászólni. Számos torontáli és más megyebeli emberrel volt alkalmam a torontáli inségről beszélni s mindannyi nagyítottak véli az inséget; nem óhajtom ezzel talán Torontálvármegye intéző körét védeni, hanem mint e megyének 22 éven át ambuláns közege, ki állandóan a nép között forgom és mint mezőgazdasággal foglalkozó ember, kívánok néhány szót mondani.

Téves az a nézet, hogy a megyének, például a felénk eső vidékén, inség nincsen. Természetes, hogy Temes és Krassó megye ezt az inséget nálunk fel nem fogják, nem értik, — nem pedig azért, mert e három megyében inség alig lehet. Mig ugyanis e megyéknek vas, kő, fém és számtalan ipar- és kereskedelme van, másrészt marhatenyésztése, mely akkor a legvirágzóbb, ha nálunk a legnagyobb árvíz adta inség van, — természetes, hogy az inséget nem hiszik el s kétségbe vonják, asszal indokolva, hogy ő náluk, a hol a nép szegényebb, nincs nyomor, — hogy lehet tehát az ország éléstárában, Torontálban? Nem gondolják meg azt, hogy mig ott a kereset az év minden szakában nyújt egyes embercsoportnak munkát, addig nálunk csak a mezőgazdaságra, a gabnatermelésre szorítkozva, sem iparral, sem kereskedelemmel, sem marhatenyésztéssel nem foglalkozhatunk.

zongorajátéka s csengő dala hangzik ki az alkonyatba.

Az egyik ablaknál káros leány s fiatal ember jelenik meg, kik egy pillanatra egymással szembe. E pillanatban az égről nesztelenül két csillag válik le, s fényes, sziporkázó pályát hagyva maga után, a föld sötét karimáján mulik el.

A két ifju hévvel ragadja meg egymás kezét és e percen a földön is két csillag ta látkozott.

Odalent a kertben pedig a két öreg még mindig ott ül egymás mellett, némán hallgatva a felülről leható zene elszálló akkordjait s a csengő kacajt.

Ott is látták a hulló csillagot; s a sötétben két fonnyadt, ráncos kéz kereste meg egymást, hogy egy biztató szoritást váltsanak. S talán csak az orgona-bokor levelei zördültek össze úgy, mintha azt susogták volna: soha, sohasem.

Az orgona illata pedig száll, terjeng tovább a mint az oltárról felszálló tömjénfüst. Es a szellő hirdeti, sugdossa, hogy az elmúlt tél hószemfödője alatt az örök hit élt. A fagyos göröngy alatt a virág álmódosított kikelettről, a sárbán álmódosított feltámadásról.

Szendrei János.

Tehát inség Torontálnak ezen vidékén, Párdány és Módos járások területén tényleg van, a további pedig magyarázatra nem szorul.

Hogy én is hozzászóllok ezen ma már nagyon mindennapiasá lett munkáskérdéshez, abban leli magyarázatát, hogy 34 község leginségesebb 1500 emberének a megye jóvoltából 12.000 frtot érő munkájának teljesítését ellenőriztem.

Nem tartom közönséges dolognak 1500 ember munkáját, a ki mindannyi hatóságilag kimutatott inséges, ellenőrizni; velük nap nap után érintkezni, (minden esendőrfevzet nélkül), a munkásnép és a hatóság kívánalmait és igényeit kielégíteni, a nélkül, hogy a legcsekélyebb félreértés is felmerüljön.

Tekintetbe véve, hogy ez inséges néptől szakmunkát kellett követelni, a melyet oly emberek, kik sohasem kubikoltak, békésen teljesítettek, hozzá azt mondani, hogy az könnyen ment, legalább is azt bizonyítja, hogy e vidéken szocializmus nincsen.

Volt alkalmam látni, hogy 13 kr. köbméterenként való fizetés, (a legkevesebb egységár) mellett a Szerb Szent-Márton szerb lakói további munkáért rimádkodtak és a midőn valamelyiknek egy szevény jutott, nemcsak hogy a kiosztónak megköszönte (mert ebben rejlik néha egy kis paraszti turpisság is), de nagy hanggal és kalapját lengetve adta társainak tudtára, hogy tizen még egy munkát kaphatnak meg. Ezen emberben és társaiban a munkakedv, jószándék és a hatóság iránti tisztelet, becstűlés nyilvánult.

Volt alkalmam azt is tapasztalni, hogy a kik leginkább kérték, keresték a munkát, mikor az nekik megadatott, napok hosszán át otthon sem lehetett őket találni. (Szégyenlem elmondani, de szerkesztő urnak mondom, hogy ezek magyarok.) Nem óhajtok néhány fővárosi lap különböző lapfőtélkével foglalkozni, hogy a szocializmus a malacra, makkra, minden nyavalyára és elemi csapásra vetendő vissza, okvetlenkednek ők is és keresik mint mindannyi sok más a szocializmus eredetét, támaszát, gyökerét és hajtását vak tyuk módjára. Pedig egy nagy és szép igazságot tár elénk Jókai, mikor egyik regényében elmondja, hogy az uristen halhatatlanságát, a paraszti turpisságát, észjárását kitalálni nem lehet.

Kérdjük meg az egyik parasztot, hogy:

— Mire véli bátya?

Azt fogja felelni:

— Hát uram, mit tudja azt a szegény paraszt?

Pedig tudja jól, hogy ez kérdés a mire válaszolnia, tanácsot adnia kell.

Ha azután erős már a disputa s hozzá szólni mégsem akar, azt mondja:

— Hej uram, láttam én már kórón varjút!

Ebből legyen okos az ember, de azért mi, akik az észjárását ismerjük, tudjuk ám azt, hogy mit jelent az utóbbi mondása.

Mind ezekből csak azt mondom, hogy a szocializmus szeruma olyan, akár csak a tuberkulózis é, mert azt tartom, hogy az egyiket épp úgy, mint a másikat szerummal gyógyítani nem lehet. Ha a természet nem bírja, úgy szerummal sem lehet kiirtani; az idő és a természet lehet itt a legjobb orvos.

A szocializmusban a bakterium a paraszti turpisságán mulik, erre szerum nincs, ezt mennél jobban szerumozzuk, deszinficiáljuk, annál jobban terjed. Ha a józanabb gondolkodás, amire számítani nem lehet, az idő és természet nem segít, más azt a bacilust el nem öli.

Módos, 1898. április 26.

Demkó belánszky Ferenc.

A t. cikkirő ur nézetét csak annyiban osztjuk, hogy a kérdés megoldása felette nehéz. De bizzunk abban, hogy a kormány és a társadalom, a méltányos kívánságokat szem előtt tartva, le fogja küzdeni a felmerült nehézségeket. (A szerk.)

HIREK.

Tájékoztató.

Május 5. Megyei áll. választmány.

Május 9. Közigazgatási bizottság ülése.

Május 15. Jegyzők gyűlése.

Május 15. Tiszti szék.

Május 15. Kerékpárverseny Nagybecskerekén.

Május 16. Tavasz közgyűlés.

A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeltől 6 óráig nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig.

— A miniszter köszönete. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bayer Alajosné, szül. Telbiss Karolina nagykirályi lakosnak, a dél-magyarországi tanító-egyesület, illetőleg a tanítók özegei és árvái segélyezésére 1000 frt tőkével tett alapítványáért köszönetét és elismerését nyilvánította.

— A király házassága. Tegnap volt negyvennégy esztendeje annak, hogy Ferenc József király oltárhoz vezette nejét Erzsébet királynét.

A menyegzőre fényes ünnepi menet hozta a menyasszonyt, az osztrák határon pedig diszes hódoló küldöttség üdvözölte. Szülői jöttek vele, Miksa herceg és Mária Ludovika hajor hercegnő, továbbá két testvére Lajos és Heléna, a későbbi Thurn-Taxis hercegnő Lincon, a hová a király eléje utazott menyasszonyának április 21-én, színházi díszelőadás volt. Másnap reggel négy órakor elhagyta a király Lincon, hogy Bécs előtt Nuszdorfbán újra várhassa menyasszonyát, a ki szintén hajnali négy órakor utazott el. Utja valóságos diadalút volt. Nuszdorfból óriási népsokaság várta a fejedelmi jegyest és a lelkesült éljenzésben tört ki, mikor a király mit sem törődve a rideg cerimóniával, szép ifju menyasszonyát összecsókolta. A király azután Schönbrunban töltötte az éjszakát és másnap elfoglalta jövendő lakostályát. Az esküvő április 24-én este hét órakor volt a bécsi augusztinusok templomában. Utána a Hofburgban tea est és nagy fogadás volt, ekkor mutatták be az ifju királynénak a miniszternéket, a követeket és a többi főméltóságokat feleségükkel együtt. Az ünnepségen a királyi család többi hölgytagjaival együtt résztvett Erzsébet királyi hercegnő is, a Spanyolország mostani régenskirálynőjének édes anyja, ki Erzsébet királyné lakodalmát megelőzően nyolc nappal esküdt meg második férjével, Károly Ferdinánd királyi herceggel.

Tizenkilenc esztendővel ez után az ünnep után szintén április hónapban ismét nagy örömmel ünnepelt a Burg: a király legidősebb leánya, Gizella hercegnő lakodalmát ülték. Ez után két nappal pedig kedves családi ünnepe volt a királynak, Valéria, az öt éves kis hercegnő születése napja.

Magyarok állapota Romániában.

Temesvárról írják: Szomorú hírt hozott haza Pacha Agost püspöki iktató, a ki tegnap érkezett vissza a romániai Braila városából. Hat hétig járt el missziójában a fiatal lelkész, oktatta a serdülőket és magyar szóval hirdette az Ur igéit. Dessewffy Sándor megyés püspök exponálja magát immár harmadikban a Romániában lakó magyarokért, kiknek számuk meghaladja a hatvanezeret. Az oda költöztek néha hónapokig nem hallanak magyar szót s így alig akad már közülök, a ki édes magyar nyelvét még valahogyan bírja. A csanádi egyházmegyében tudvalevőleg nagy a hiány papokban. Dessewffy püspök atyai gondoskodása azért nem feldkezik meg a romániai elhagyott magyaroktól, kiknek érdekében valami nagyobb akciót tenni — nagy ideje volna. Így az idén is elküldte aulájából Pacha Agost iktatót, a ki az elszomorító képről ma számolt be részletesen Makón időző püspökének. Pacha Agost Braila és nagy környékén, a déli egyházi kerületben végezte ritka odaadással misszióját. A nagy kikötő városnak, Brailának 60 ezer lakója van. Ebből 5-6 ezer magyar. Papiuk mindenféle nyelvet beszél, csak magyarul nem. Így nem csoda, hogy a kivándorolt magyarok alig beszélnek már valamit is magyarul. Gyermekeik román iskolát látogatnak. Brailán kívül még a következő városokban található nagy számmal magyarokat: Bukeresten, Jassyn, Galatson, Gyurgyevón, Ploiesten, Pitesten és Turn-Szeverinben.

— Gondoskodás a telepes községekről. A földmívelésügyi miniszter abból a célból, hogy a főnálló kincstári telepes községek a szükséges egyházi és iskolai s egyéb közéleti épületekkel minél előbb ellátassanak, nagyobb irányú intézkedést tett arra nézve, hogy az épületek

még a folyó év nyarán fölláttassanak. A miniszter nevezetesen elrendelte, hogy Sándor egyháza (Torontál vm.) kath. paplak, Igasfalva (Krassó-Szörény vm.) és Nagy-Sármás (Kolozs vm.) telepítvényeken ev. ref. paplakok, Székelykeve (Temes vm.), Badófalva (Krassó-Szörény vm.) és Bogojeva (Bács-Bodrog vm.) telepítvényeken óvodák, Vicsé (Szolnok-Doboka vm.) telepítvényeken két, illetőleg három tanteremmel népiskolák, ugyancsak Vicsén egy tanítólakóház és végre Vadászerdőn (Temes vm.) községébe építtessék. Ezek az építkezések közel 70.000 frt kiadást vesznek igénybe és a miniszter elrendelte, hogy a jövőben fogantatandó új telepítéseknek a szükséges iskolai és egyéb közcélú épületek mindjárt a telepítés első évében állíttassanak föl, hogy a telepések e részben sem szenvedjenek hátramaradást.

— **A társaságból.** Hajda Géza vasuti főfelügyelő családkertjében új bimbó fakadt s ennek öröme s tiszteletére tegnap este kedélyes vacsorára gyűltek össze a legjobb barátok és ismerősök. Rácz bandája talp alá valóinak s csábító hallgatónótáinak engedve a kicsiny, de kedélyes társaság a késő reggeli órákban oszlott csak szét.

— **Szászskabánya.** Mint a délvidék ezen kedves égáji gyógyhelyéről jelentik, annak lakossága az idény közeledtével már eleve gondoskodik arról, hogy az évenként ott üdülő vendégeknek a tartózkodást lehetőleg kellemessé és kedélyessé tegye. Regényes magaslatokon és kies völgyekben fekvő hátsai, a melyekben jó karban tartott és kellően gondosított utak vezetnek, évről-évre emelkedő és a legmagasabb igényeket is kielégítő kényelemmel vannak be rendezve, anélkül azonban, hogy aszáltal kedélyes és csendes otthoniasságuk szenvedne. Kiváltképp Kristen Adolf főerdész és Reif Vendel büngölködnak abban, hogy a Malomvölgyhöz, Szászka ezen fénypontjához vezető kavicsutakat jókarba helyezték és az árnyékos fasoroknak kellő ápolás által a természet szépségéhez illő kinézet kölcsönözzenek. A gyönyörű Neravölgy vendégeinek Szászkaán egy bármely nagy városnak is díszére való gyógytár áll rendelkezésükre, gyógykezelésük pedig Lichtfus Antal dr. jó nevű orvos gondoskodik. Isletes élelmiszert nyerne az üdülők a gyógyhely kitűnő éttermeiben, ahol pisztrángok naponként kaphatók. Hartmann Károly a község bírája és egy Lepsy József nevű derék polgár szívesen szolgálnak utbaigazítással és járnak el ügyükben azoknak, kik lakásért vagy Kakasdia állomáshoz küldendő kocsiért levélben vagy táviratilag hozzájuk fordulnak. Az ideai szezonnak kiváló érdeket a kerékpárosok által az Aldunára rendezett kirándulásai fognak kölcsönözni, minek folytán már előre is figyelmeztetjük a kirándulni szerető vendégeket, hogy kerékpárjaikat magukkal hozzák.

— **Nyilvános köszönet.** Lapunk tegnapi számában közöltük a kis-zombori jótékonycélú mulatság felülfizetőinek névsorát. Levelezünk ma a következőkben egészíti ki tudósítását: Felülfizettek még: Vassary Kolos biboros érsek, herceg primás, gróf Pálffy László 10—10 frt, gróf Nákó Kálmán, Gyertyánffy Kamilló, Poroszkay Béla, Schulpe Vilmos, Tallián Emil, Babics József, Vinczevidy Iszó, Rankovics István, Pollák Lajos, Keppich Viktor, Zeiros Lajos 5—5 frt; Henny Sebestyén, Juhász Antalné, dr. Kunn László 3—3 frt; Assódi Kosma Mari 2 frt. Fogadják a felülfizetők az egyesületnek hálás köszönetét.

— **Gyanus haláleset.** Czrepaján csöndesen visszavonultan élt Filipovics István magánzó. Kertülte az embereket, senkit sem szívelt, talán magát se. A múlt héten kedden látták utoljára. Hogy aztán 3 napig nem látták, nem is tűnt fel senkinek. Pénteken a szomszéd bejelenti a község elöljáróinak, hogy az öreg Filipovicsossal aligha baj nem esett. Az emberek házához sietnek, minden bezárva. Majd feltörik az ajtókat és ott találják a padlón elnyulva, holtan az öreg Filipovicsot, egy patkány ijedve szalad el róla. A patkányok a szája szélét már összerágták, a test fölcsúszásnak indult. Rémes hír kelt a községben szárnyra: az öreg Filipovicsot meggyilkolták. A rémes hír azonban nem bizonyult valósnak, mert a törvényszéki orvos a holt tetem felboncolásával konstata, hogy természetes halállal, szívveréshűtésben halt meg az öreg Filipovics, a ki nem szeretett senkit és a kit nem szeretett senki.

— **Kolumbácsi legyek.** Krassó-Szörény-megye egyes vidékeire ma kellemetlen vendégek érkeztek. A meleg déli szél ugyanis több óriási raj kolumbácsi legyet hajtott föl az Aldunáról. A mérges csipésű légy már eddig is sok kellemetlenséget és kárt okozott a lakosoknak. A hatóság most tanítja a népet az ellenük való védekezésre.

Törvényszék.

— **Ügyészségi áthelyezések.** A m. kir. igazságügyi miniszter dr. Schernhardt János nagykikindai ügyészségi alügyészt a budapesti, dr. Márton József nagykikindai ügyészségi alügyészt pedig a szegedi kir. ügyészséghez helyezte át.

— **A szárcsai bünlgy végtárgyalása** ma tovább folyt s alighanem még holnap is lesz belőle része a törvényszéknek. A kihallgatások jellemző vonása ma is a hazudozás volt, azzal a pótlással, hogy az összes tanuk beleestek ebbe a gyöngeségbe. A legjobban az asszonyok értenek hozzá (Pardon, de ugy van) s így Czárán né most egy negyedik emberre szeretné ráfogni a gyilkosságot, a ki öccse Olla Pavelnek. De hogy ezek miképpen kerültek össze, arra nézve már tud felvilágosítást adni. Érdekes asszony a meggyilkolt Albu Fülöp né édes anyja, Pankaricsicsán Szára is. Hatalmas, amazon alkatú nő, a ki némi intelligenciával is bír és talán az egyedüli, a ki nem hazudozik. Olla Pavel mégis a szemébe mondja, hogy ő maga (Olla) hívta a házába s mindketten ott voltak, mikor Pankaricsán Janku leütötte Albuékat. Erre érdekes jelenet fejlődik ki.

— Te hazug, kiáltja az asszony.

— Te vagy a hazug, gyalázatos.

— Te szörny, utálatos csodaállat.

Ezek csak a szeledebb kifejezések, mert a válogatottabbakat nem lehet leírni. A tárgyalás délután is folyik. A tanuk között van Zsivoin Stefan is, ki ma érkezett meg csendőrfedezet mellett a váci fegyházából.

— **Fogházörök kinevezése.** A szegedi kir. alügyész Mikics Antal nagybecskereki és Frank Pál nagykikindai törvényszéki fogházörmeistereket az altisztek részére megállapított fizetési osztály legalsó fokozatába fogházörmeisterekké nevezte ki.

Színészet és irodalom.

— **Talmi hercegnő.** Konti és Kövessi bájos operetteje tegnap került második szinre elég szép számú közönség előtt. A szereplők tegnap is a régiek voltak és elpusztíthatlan jó kedvvel játszották végig szerepeiket.

— **Az „Egyetemes Könyvtár“ új kiadványai.** A Győrött Zoltán Vilmos szerkesztésében és Gross Testvérek kiadásában megjelenő „Egyetemes Könyvtár“, mely 10 kros füzetekben nyújtja a magyar olvasóközönségnek a legértékesebb és legérdekesebb olvasmányokat, ismét új tanujelét adta életrealitásának. A most megjelent 95—96. kettős szám ugyanis Katona Bánk bán-jának jegyzetes kiadását tartalmazza. A gazdag történelmi, dramaturgiai és költészeti kommentár Zoltán Vilmos tollából származik. A csinosan kiállított kis kötet 20 kr.-ért kapható Győrött a kiadóknál s minden magyar könyvkereskedésben. — Az ugyancsak most megjelent 97. szám szintén Bánk bán-t tartalmazza, de kommentár nélkül. E szám ára 10 kr. — A 98. 99. kettős szám a magyar forradalom és szabadságharc ötvenéves évfordulója alkalmából készül s méltó emléket állít e dicső korszak vértanúinak. A tetszetős kötet címe: Az 1848—49-iki szabadságharc vértanúi, s dr. Vajda Emil, a negyvennyolcas idők buzgó és szerencsés kutatójának tollát dicséri. Az emelkedett, szép előadáson kívül különösen az a meleg, hazafias hang érdemel említést, mely az egész művön átvonul. Az értékes kötet, melyhez két kép is mellékelve van: (1. Batthyány Lajos gróf, az első magyar miniszterelnök, 2. a tizenhárom vértanú) ára mindössze 20 krajcár. — A könyvtár, melynek havonként kétszer jelenik meg egy-egy füzet, elő is lehet fizetni. Előfizetési ára egy évre 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr., negyedévre 60 kr. Egy füzet ára 10 kr. A pénz előleges beküldése mellett bérmentve szállítatik. Teljes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 27.)

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén elnök bejelentette a háznak, hogy Justh György képviselő, Turóc vármegye főispánjává történt kinevezetése folytán lemondott mandátumáról.

Ezután áttért a Ház a napirendre, a lelkészek javadalmazásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalására.

Öngyilkos gabonaügynök.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A gabonatőzsdén rendkívüli izgatottságot keltett Horovics Lajos tekintélyes, gazdag ügynöknek öngyilkossági kísérlete. Horovics ugyanis fizetésképtelen lett, mert nagy baissé angagementjei voltak. A határidő tizletet délig beszüntették, de később nyugodtabb lett mégis a hangulat, mert kitűnt, hogy a passzívák nem voltak túl nagyok és azokat rokonai fedezik.

A háboru.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Madridból jelentik, hogy elterjedt hírek szerint két amerikai páncélos elvált a hajórajtól és Spanyolország felé közeledik.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Madridból telegrafálják, hogy biztos értesülés szerint Oroszország és Spanyolország közt szövetség jön létre abban az esetben, ha Amerika és Anglia szövetkezzenek.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kubából jelentik, hogy a Filippi szigetek és Spanyolország közötti kábelt amerikai részről keresztül akarják vágni.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) New-Yorkból jelentik, hogy ma elfogtak egy spanyol szállító hajót, a melyen 900 katona volt.

Budapest, április 27. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ötszáz amerikai és kubai felkelő Guanabacónál partra szállott. Egy spanyol csapat elindult, hogy leverje a lázadókat.

A tőzsdéről.

Budapest, április 27. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Fizetésképtelenség (insolvencia) miatt a folyó árak nem voltak kipuhathatók. Buzában a vételkedv hiányában alig van forgalom. Az árak nincsenek megnevezve.

Városi színház.

Nagy-Becskerek, szerdán 1898. április hó 27-én.

Itt először:

Léthe vize,

vagy:

Hogyan lehet 50 füveg pezsgőt nyerni?

Böhözatos vigjiték 3 felvonásban. Irta: Gobins Ralph. Fordította: Márkus József.

Személyek:

Candle Benjamin	—	—	Tisztay Miksa
Susanne, felesége	—	—	Juhászné
Burton Henry, Caudle unokaöccse,	—	—	
zeneeszerző	—	—	Nagy Gyula
Pemberton, közjegyző	—	—	Nagy Kálmán
Francis, a fia	—	—	Déri Béla
Kate Floride	—	—	Tuboly Klementin
Nelli, pánztárosnő	—	—	Gööz Aranka
Robin, főpincér	—	—	Torday Béla

Történik: az 1 és 3-ik felv. Caudleék lakásán, Rielunonban London közelében. A második felvonás egy londoni fogadóban.

Kendete 7 és fél órakor.

Arverési hirdetmény és kivonata.

A perlaszi kir. járásbíró mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Strasser és König cég javára 150 frt tőke, ennek 1896 évi szeptember hó 15-től járó 6% kamatai, 3 frt 65 kr. óvási, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és 38 frt 20 kr. eddigi költség, Fehér István javára 400 frt tőke, ebből 100 frt után 1896. évi augusztus hó 26-tól, 100 frt után 1896. évi szeptember hó 26-tól, 100 frt után 1896 évi október hó 26-tól, 100 frt után 1896. évi december hó 26-tól járó 6% kamatai, $\frac{7}{10}\%$ bekebelezési illeték, 101 frt 32 kr. eddigi költség Danon Salamon pedig 350 frt tőke, ennek 1896. évi szeptember hó 15-től járó 6% kamatai, 3 frt 65 kr. óvási, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj eddigi, 5 frt 50 kr. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 176. §-a alapján Todo rovits szül. Zavisits Alexandra torontál-szigeti lakos ellen, a T.-Sziget község határában fekvő és a tor.-szigeti 1937. sz. tjkvben foglalt:

1. 338. sz. ház és 400 □-öl házhelyre 1318 frt.
 2. I. dűlőbeli 179 hrsz. 2° hold I. oszt. szántóra 172 frt.
 3. II. dűlőbeli 179 hrsz. 4° hold I. oszt. szántóra 304 frt.
 4. III. dűlőbeli 179 hrsz. 4 hold I. oszt. szántóra 719 frt.
 5. I. dűlőbeli 179 hrsz. 5 hold I. oszt. kaszálóra 558 frt.
 6. 126 hrz. 528 □-öl kertre 53 frt.
 7. 128 hrsz. 59 □-öl kertre 4 frt
- becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezen nel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tor. Sziget községében 1898. évi május hó 18-án d. u. 3 órakor fog megtartatni a következő úgy a tkvi hivatalban, mint a Tor.-Sziget községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Perlaszon, a kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1898. évi március hó 30-án.

Tóth,
kir. aljbíró.

2934. fig. 898.

382-3.2

Pályázati hirdetmény.

A gyűlési községi irnoki állás választás utján véglegesen betöltendő lévén, felhivatnak mindazon egyének, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 10-éig aláírott hivatalhoz nyújtsák be. A román nyelv ismerete megkívántatik.

A gyűlési községi irnoki állás 350 frt évi fizetéssel van egybekötve.

A választás f. évi május hó 14-én délután 3 órakor Gyűlés község házában fog megejtetni.

Párdányban, 1898. évi április hó 13-án

A párdányi járás főszolgabírói
hivatala.

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalában.

9 es számú „ZUCKERIN“.

Adagtablettekben oly édesítő erővel bír, hogy

fél kiló cukor édességi értéke

csak három és fél krajczárba kerül.

Egy krajczárért 6 oszeze kávét lehet megédesíteni. — Olcsóbb tablettek is kínálnak, azonban

csak kizárólagosan „ZUCKERIN“ tabletteket kérjünk.

Kapható vegyesáru-üzletekben. — Raktárakat létesít:

DÁVID JÓZSEF, ARADON.

Ügynökségi és bizományi üzlet.

359-10.3

Dürkopp-féle

Diana-kerékpárok

utolérhetetlenek

szolid kivitel, csinoság és könnyű járásuk miatt.

Az 1898. évi többféle újdonsággal ellátott gépek megtekinthetők

BROSCHÓ EDE

raktárában

Nagybecskerekén.

(286-8.5)

Ezen sorsjáték 6 osztályra osztott
összgyereménye a következő:

korona		korona	
1 jutalom nyeremény	à 600.000	1 nyerem.	à 25.000
1 nyerem.	„ 400.000	7 „	„ 20.000
1 „	„ 200.000	3 „	„ 15.000
2 „	„ 100.000	31 „	„ 10.000
1 „	„ 90.000	67 „	„ 5000
1 „	„ 80.000	3 „	„ 3000
1 „	„ 70.000	432 „	„ 2000
2 „	„ 60.000	763 „	„ 1000
1 „	„ 40.000	1238 „	„ 500
5 „	„ 30.000	90 „	„ 300

31700 nyeremény à 200 kor. 3900

nyeremény à 170 kor. 4900 nyeremény

à 130 kor. 50 nyeremény à 100 kor.

3900 nyeremény à 80 kor. 2900

nyeremény à 40 kor., összesen

50.000 nyeremény

13.160.000 korona összegben.

BIHARI EDE

magy. kir. szabadalmazott

osztályosorsjáték főelárúító helye.

Elküldök utánvétellel vagy a betét-összeg előleges beküldése ellen (postautalvánnyal vagy ajánlott levélben)

I. osztályu eredeti sorsjegyet

egy egész egy fél egy negyed egy nyolcad
6.- frt 3.- frt 1.50 frt - .75 kr.

A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeltek. A huzás-jegyzéket mindjárt a huzás után fel-szólítás nélkül beküldöm.

Megrendeléseket kérem minél előbb a sorsjegyek eladásával megbízott főelárúítóknak

BIHARI EDE BUDAPEST.
Kerepesi-ut 20.

355-7.4

beküldeni.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

EGY MILLIÓ KORONA.

3222. szám. fig. 1898.

374-3.3

Üzlethelyiségek.

A Gizella-parton 462. szám alatt épülő házban 1898. augusztus 1-ére, esetleg előbb is. üzlethelyiségnek való helyiségek

berbeadandók.

Minden egyes üzlethelyiséghez egy lakó szoba is tartozik.

Bővebbet Kurländer Imrénél Korona-utca 585/11., vagy az épülő házban Lett Fülöp építőmester urnál, a hol a tervrajzok is megtekinthetők.

388-15.8

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye módosi járáshoz tartozó Horvát Bóka, Szerb-Bóka, Surján és Kanak községekből Horv.-Bóka székhelylyel álló és 800 frittal javadalmazott és szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak élvezetével egybekötött **kör-orvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivatnak pályázni óhajtók, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket, melyben nyelvismeretük is részletezendő, folyó évi május hó 18-ig hozzám nyújtsák be, mert az elkészen beadott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Módoson, 1898. évi április hó 14-én.

Dr. Gyertyánffy Jenő,
főszolgabíró.